

แนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีดล จังหวัดขอนแก่น
GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF MULTICULTURAL EDUCATION
AT MATANEEDOL SCHOOL, KHON KAEN PROVINCE

ดร.อรรถัย สันติเมทีดล *

ดร.ธีรพงษ์ แสงสิทธิ์ **

รองศาสตราจารย์ ดร.ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ และพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีดล ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ การสังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ยกร่างแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ แล้วนำร่างแนวทางลงสู่การปฏิบัติจริงที่โรงเรียนเมทีดล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งดำเนินการตามวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยพิจารณาถึงมิติกระบวนการและมิติผลลัพธ์ แล้วปรับปรุงและนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีดล ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ มี 7 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ 2) แนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีดล เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีดล ภายใต้โครงร่างองค์กร สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ และความท้าทาย มี 7 องค์ประกอบ 34 ตัวบ่งชี้ คู่มือการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีดล และการบริหารจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีดล ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการศึกษา, การศึกษาพหุวัฒนธรรม, โรงเรียนเมทีดล

Abstract

This research aimed to study the elements of multicultural education management in international school, and develop guidelines for management of multicultural education at Mataneedol School. Document synthesis and in-depth interviews from 5 experts were conducted to develop guidelines for management of multicultural education in international schools. Then bring the draft guidelines into practice at Mataneedol School in the first semester of the academic year 2018, using Action Research method, and taking into account process and outcome dimensions, and revised and proposed approach to management of multicultural education at Mataneedol School. The results of research revealed that 1) management of multicultural

* ผู้อำนวยการโรงเรียนเมทีดล จังหวัดขอนแก่น

** ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยชันวิทยา จังหวัดขอนแก่น

*** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

education in international schools consisted of 7 components, 30 indicators 2) guidelines for management of multicultural education at Mataneedol School indicated a relationship between elements of multicultural education management in Mataneedol School under the organizational framework, environment, relationships and challenges. There were 7 components, 34 indicators. The quality of Mataneedol School's Multicultural Education Management Manual, and the quality of multicultural education management of Mataneedol School, overall, were at the most level

Keywords: Guidelines for Management, Multicultural Education, Mataneedol School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางอิทธิพลในกระแสโลกาภิวัตน์มีอยู่อย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นมากทุกที การศึกษาภาษาของประเทศอื่น ๆ ย่อมได้เปรียบในการทำการค้าหรือกิจการต่าง ๆ เพราะไม่มีใครสามารถติดต่อสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง ถ้าใช้ภาษาที่ต่างกัน ในอดีตประเทศยังไม่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษมากนักทำให้ต้องผ่านตัวแทนที่รู้ภาษาดีกว่า โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ถูกจัดว่าเป็นภาษาสากล หลายประเทศเริ่มมีการพัฒนาด้านนี้อย่างต่อเนื่อง ประเทศที่ให้ความสำคัญทางด้านภาษาย่อมได้เปรียบประเทศอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ภาษาอังกฤษจึงมีการใช้ทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่น ๆ การเรียนการสอนก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ มีการใช้ในการติดต่อในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม ดังนั้นการเรียนการสอนนั้นต้องเน้นการมีส่วนร่วมมากที่สุด (World Press, 2014; หัสชัย สิทธิรักษ์, 2552) ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลมีการใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด นักจิตวิทยาทางภาษาศาสตร์ได้ค้นคว้าและสรุปออกมาว่าคนที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษามีโอกาสได้พัฒนามันสมองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาได้มากกว่าคนที่พูดอยู่ภาษาเดียวและคนที่พูดได้ภาษามีโอกาสหายไปได้เร็วกว่าและมากกว่าคนที่พูดได้ภาษาเดียว (ธีรวิทย์ ภิญโญ ญัฐกานต์, 2541) ดังนั้น โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หรือ English Program จึงมีประโยชน์และจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของคนในยุคปัจจุบัน โดยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาของผู้เรียน และในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาของผู้เรียน การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีงามตลอดจนการเรียนการสอนในบริบทของความเป็นผสมผสานกับความเป็นสากล (สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา, 2547) อย่างไรก็ตาม จากรายงานการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2558 พบว่า ปัจจุบันโรงเรียน English Program ยังมีจำนวนไม่เพียงพอเพื่อตอบสนองความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายใต้บริบทสังคมของโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างกลุ่มชาติพันธุ์และต่างวัฒนธรรมเรียนร่วมกัน ส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการและวิธีการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรมได้ส่งผลให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน ทั้งทางพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ทักษะชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Jenks, Lee & Kanplo, 2001) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องคิดหารูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความกระตือรือร้นภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย (Grant & Ladson – Billings, 1997)

โรงเรียนจึงควรได้รับการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการยอมรับการให้เกียรติซึ่งกันและกัน เกิดความยุติธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนต่างวัฒนธรรม (Banks, 2001) การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างวัฒนธรรมเรียนร่วมกันเรียกว่า “การศึกษาพหุวัฒนธรรม” (Multicultural Education) ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนที่มาจากต่างเชื้อชาติ เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยก และเลือกปฏิบัติต่อกัน (บัญญัติ ยงยวน และคณะ, 2553) การเรียนรู้วัฒนธรรมของคนอื่น ทั้งในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี คือจุดเริ่มต้นสำคัญที่ก่อให้เกิดสันติภาพและความสามัคคีปรองดองกันในหมู่มนุษย์ และนักการศึกษาคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมคนรุ่นใหม่ให้พร้อมที่จะอยู่ในชุมชนโลกที่มีความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม (Wan, 2006) การศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการอย่างครอบคลุมและพัฒนาแนวทางการศึกษาพหุวัฒนธรรมภายในโรงเรียนที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในระบบการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษานี้ จึงเป็นที่คาดหวังได้ว่าผู้ถูกฝึกจะมีพัฒนาการ มีศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของสังคมไทยได้

โรงเรียนเมทนีดล จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ English Program โดยมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ หากคนไทยทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาในโอกาสที่จะได้รับการศึกษาสูงขึ้นและมีคุณภาพมากขึ้นก่อให้เกิดการสร้างงานได้ด้วยตัวเอง นอกจากจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติแล้วยังช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นด้วยสมกับคำว่า “การศึกษาสามารถเปลี่ยนชีวิตคนได้” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) นิตยบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้โรงเรียนเอกชนมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้นการปฏิรูปโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนสองภาษาและเป็นโรงเรียนการศึกษาพหุวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในมิติใหม่ ๆ และผู้นำต้องบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดคุณภาพกับตัวผู้เรียนจนเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะและตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ จากกรณีศึกษาโรงเรียนเมทนีดล จังหวัดขอนแก่น ที่จะเป็นตัวปรับปรุงความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเกิดจากมิติมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาอันเป็นแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการศึกษาของประเทศและได้แนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมภายใต้บริบทความหลากหลายวัฒนธรรมในโรงเรียน เพื่อนำสถานศึกษาของตน มุ่งสู่ความเป็นสากลและเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกันได้นำไปประยุกต์ใช้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ โดยการสังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบาย จำนวน 1 คน ผู้บริหารระดับกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน นักวิชาการในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติที่จัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi - Structure Interview) โดยผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลตามตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งในการสัมภาษณ์จริงจะมีติดต่อกับกรอบหรือประเด็นการสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะคาดการณ์แนวโน้มที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยอ่านบันทึกคำให้สัมภาษณ์และรายละเอียดที่ได้จากการถอดคำให้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดอย่างละเอียด สรุปและจำแนกจัดกลุ่มข้อความการให้สัมภาษณ์ จากนั้นนำเสนอผลในรูปความถี่ของแต่ละแนวโน้ม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นความเรียง

2. การพัฒนาทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล จังหวัดขอนแก่น โดยการนำองค์ประกอบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติมากำหนดแนวทางลงสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนเมทนีดล เป็นเวลา 1 ภาคเรียน และประเมินผลแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม

2.1 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเมทนีดล ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 29 คน และนักเรียน จำนวน 15 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 45 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participants Observation Form) เป็นเอกสารบันทึกการสังเกตแบบกึ่งโครงสร้างที่ใช้ประกอบการเฝ้าดู ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่ศึกษาอย่างเป็นระบบ เสมือนว่า

ผู้วิจัยเป็นคนในขณะที่ยังต่าง ๆ ดำเนินไปตามธรรมชาติ โดยการดู ฟัง ซักถาม และบันทึก เช่น การพรรณนาเสียง ภาพ หรือวิดีโอ ซึ่งไม่มีการตัดแปลงข้อมูลใด ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview form) เป็นเอกสารประกอบการสนทนาระหว่างผู้วิจัยกับครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีนิตล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีบรรยากาศของการพูดคุยกันอย่างเป็นกันเองเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล

2.2.3 แบบบันทึกการประชุม (Meeting Note Form) เป็นเอกสารที่ใช้บันทึกการสนทนากันของที่ประชุมอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีนิตลซึ่งเป็นแบบบันทึกการประชุมแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล

2.2.4 แบบบันทึกแผนการจัดการเรียนรู้ของครูและตรวจสอบผลงานนักเรียน (Teacher's Lesson Plans and Student's Task Check Form) เป็นเอกสารแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคน และเอกสารประกอบการตรวจสอบผลงานของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีนิตลเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล

2.2.5 แบบประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล (Quality Assessment Form) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีนิตล เพื่อนำข้อมูลไปประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทีนิตล โดยกำหนดรูปแบบและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตลเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบประเมิน มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน พบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 นำไปทดลองใช้ (Try Out) แล้ววิเคราะห์หาอำนาจการจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยสถิติค่า t แบบเทคนิค 33% พบว่า มีข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 55 ข้อ คือ มีค่า t ที่มีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ 1.992 - 6.524 เลือกข้อความที่ผ่านการหาค่าอำนาจการจำแนก มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) พบว่า มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .987 ถือว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงผ่านเกณฑ์คุณภาพโดยแบบประเมิน ๓ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบประเมิน

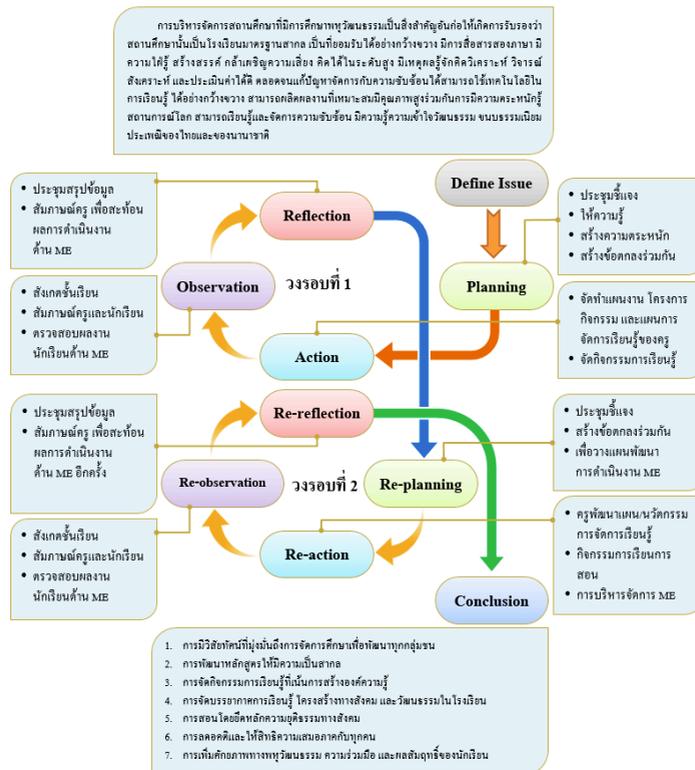
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อคุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล ตามกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพผลงานวิชาการ ประเภทตำรา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ซึ่งเป็น การประเมินคุณภาพมิติกระบวนการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ตามกรอบ ADLI ของการประเมิน รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) แนวทาง (Approach) 2) การถ่ายทอดเพื่อนำไป ปฏิบัติ (Deployment) 3) การเรียนรู้ (Learning) และ 4) การบูรณาการ (Integration) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อผลการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ซึ่งเป็น การประเมินคุณภาพมิติผลลัพธ์การจัดการศึกษาพัฒนาธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ตามกรอบ LeTCLi ของการประเมินรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ระดับของผลการดำเนินการในปัจจุบัน (Level) 2) อัตรการเปลี่ยนแปลง (Trend) 3) ผลการดำเนินงานขององค์กรเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ (Comparison) และ 4) การเชื่อมโยงของตัววัดผลต่าง ๆ (Linkage) จำนวน 15 ข้อ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 การนำร่องแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมในโรงเรียนเมทนีดล ไปใช้และพัฒนาด้วยการ วิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีการดำเนินการตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (1998) ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561 แบ่งออกเป็น 2 วนรอบ มี 8 ขั้นตอน วนรอบละ 4 ขั้นตอน ดังภาพ 1

ภาพ 1 การนำร่องแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมมุ่งสู่การปฏิบัติในโรงเรียนเมทนีดล ตามวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

2.3.2 เมื่อครบวงรอบของการวิจัยแล้ว หาประสิทธิภาพของแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การบันทึกการประชุม แผนการจัดการเรียนรู้ของครู การตรวจสอบผลงานนักเรียน การประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล

2.3.3 จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูล แล้วปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดลใหม่อีกครั้ง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

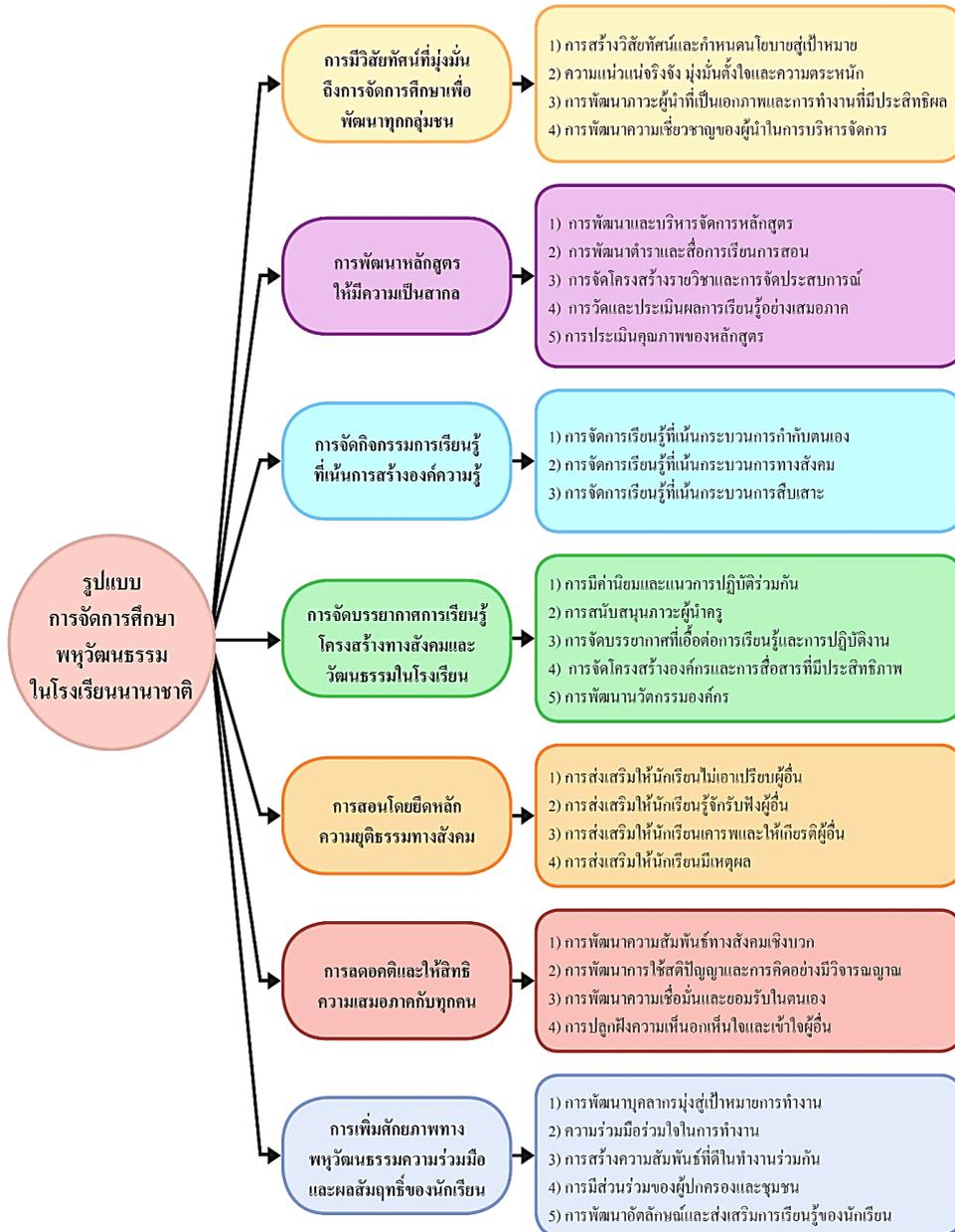
2.4.1 ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4.2 ข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์ การประชุม การบันทึกแผนการจัดการเรียนรู้ของครูและการตรวจสอบผลงานนักเรียน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีด้วยข้อมูลเชิงความเชิงคุณภาพตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

สรุปผลการวิจัย

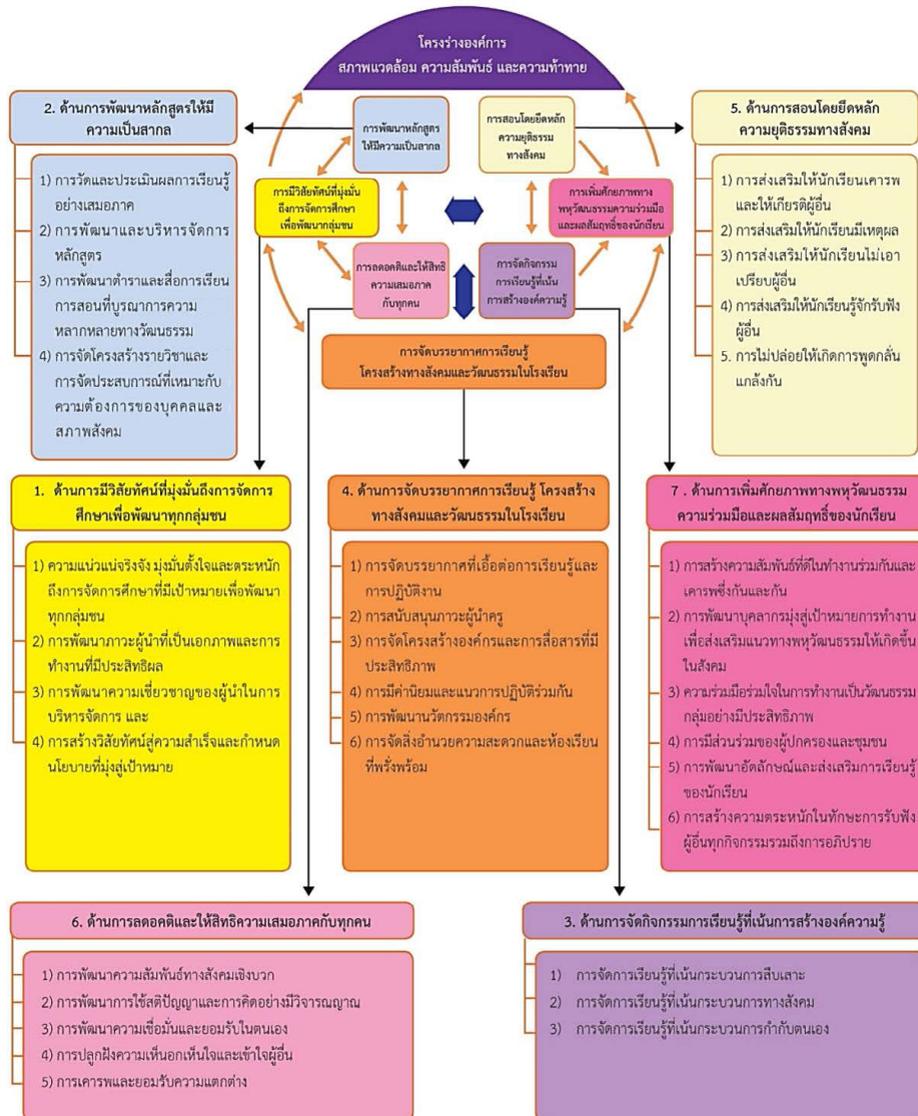
1. การศึกษารายละเอียดประกอบของการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ พบว่า การจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน 2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมในโรงเรียน 5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม 6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน และ 7) การเพิ่มศักยภาพทางพัฒนาวัฒนธรรมความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รวม 30 ตัวบ่งชี้ ดังภาพ 2

รูปแบบการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนนานาชาติ

ภาพ 2 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนนานาชาติ

2. การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนเมทนีดล จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนเมทนีดลได้ยึดแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) ซึ่งเป็นเทคนิคการบริหารจัดการคุณภาพแนวใหม่ที่น่าสนใจทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐ เมื่อผู้วิจัยนำร่างแนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมาเขียนดัดแปลงในมุมมองเชิงระบบ (System Approach) ตามแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถกำหนดกรอบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถมองเห็นกระบวนการทำงานทั้งหมด โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติกับระบบบริหารจัดการองค์กรคุณภาพเป็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์และการบูรณาการขององค์ประกอบทั้ง 7 หมวด ดังภาพ 3

ภาพ 3 แนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนเมทนีดล

จากการประเมินคุณภาพของคู่มือและการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนเมทนีดล จำนวน 45 คน เพื่อนำข้อมูลไปประเมินคุณภาพของคู่มือและผลการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนเมทนีดล ตามแนวทางการประเมินรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ซึ่งประกอบด้วย 2 มิติ คือ มิติกระบวนการ และมิติผลลัพธ์ ซึ่งได้ผลดังนี้

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทนีดลในภาพรวม

มิติคุณภาพ	μ	\acute{O}	แปลผล
1. มิติกระบวนการ	4.58	0.56	มากที่สุด
2. มิติผลลัพธ์	4.56	0.61	มากที่สุด
รวม	4.57	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทนีดล ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\acute{O} = 0.58$) และเมื่อพิจารณาลำดับแยกตามมิติคุณภาพ พบว่ามิติกระบวนการมีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\acute{O} = 0.56$) และมิติผลลัพธ์มีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\acute{O} = 0.61$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนนานาชาติ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่
1) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุกกลุ่มชน 2) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน 5) การสอนโดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคม 6) การลดอคติและให้สิทธิความเสมอภาคกับทุกคน และ 7) การเพิ่มศักยภาพทางพัฒนาคุณธรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เนื่องจากองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการศึกษา 6 องค์ประกอบ คือ (1) จุดมุ่งหมาย (2) หลักสูตร (3) ครู (4) นักเรียน (5) กระบวนการเรียนการสอน และ (6) การบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ Banks (1994, 2001, 2002, 2008, 2016); Grant & Sleeter (2003); Ameny - Dixon (2004); Gates (2006); Rios (2012); Ford (2014); บัญญัติ ยงยวน และคณะ (2553); ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2557); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543); สันติ บุรณะชาติ (2558) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อจากรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์การสอบถามการสำรวจการสนทนากลุ่มเป็นต้นโดยนำผลการศึกษานำมาใช้กำหนด

องค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบรวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ โดยในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ

2. แนวทางการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนเมทีนิตล ภายใต้โครงสร้างองค์กร สภาพแวดล้อมความสัมพันธ์ และความท้าทาย มีจำนวน 7 องค์ประกอบ และ 34 ตัวบ่งชี้ เนื่องจากกระยะการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าการวิจัยที่ผู้ทำวิจัยมีส่วนร่วมในการวิจัยกับผู้ร่วมวิจัยในลักษณะร่วมมือ (Collaboration) ที่เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัยตั้งแต่การกำหนดปัญหา การเลือกวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนา การดำเนินการตามวิธีการที่เลือก การประเมินผลการวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมนี้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริงร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยมีการดำเนินการเป็นวัฏจักรของกระบวนการวางแผน การปฏิบัติการสังเกต และการสะท้อนผล ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (1998) ซึ่งการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในชุมชนวิถีชีวิตโอกาสเป้าหมายกระบวนการและบริบท (Abdullah & Ghaffar, 2011) แนวคิดในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้อยู่รอดและประสบความสำเร็จ คือ “การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management)” เมื่อจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามในองค์กรหรือสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการคิดวิเคราะห์เตรียมการวางแผนอย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนสามารถชี้วัดความสำเร็จที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนตลอดจนการรักษาสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อเนื่องและยั่งยืน (เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Banks (1994, 2001, 2002, 2008, 2016); Nieto (1996, 1999) และ Howard (1999) ที่ว่าการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในชุมชนวิถีชีวิต โอกาสเป้าหมาย กระบวนการ และบริบทเหล่านั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพัฒนาคุณธรรมนั่นเอง และผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทีนิตล ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($m = 4.58, s = 0.56$) และคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนเมทีนิตลในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($m = 4.57, s = 0.58$) ซึ่งการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการประเมินรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ซึ่งเป็นเทคนิคการบริหารจัดการคุณภาพแนวใหม่ที่นำมาใช้ทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐ ด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการระบอบราชการ (2547) ได้ให้ความหมายว่า เป็นแนวทางการบริหารองค์กรที่ยึดถือคุณภาพเป็นศูนย์กลางและอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุก ๆ คน โดยมุ่งเป้าหมายไปที่ความสำเร็จระยะยาวขององค์กรจากการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าและเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคนในองค์กรและต่อสังคม กล่าวคือ TQM เป็นกระบวนการสร้างสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่มุ่งให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องถาวร เป็นรูปแบบของการมุ่งบรรลุให้ถึงเป้าหมายที่เป็นไปได้มากที่สุดของคุณภาพการผลิตและบริการ พรเทพ ฐัฒน (2549) ให้หลักการไว้ว่า TQM ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ 1) การมุ่งความสำคัญของลูกค้า (Customer Focus) ต้องระบุชัดเจนว่าใครเป็นลูกค้าที่ต้องนำผลการทำงานไปใช้

และต้องมุ่งให้บุคคลเหล่านั้นมีความพึงพอใจในผลงานที่ได้รับ 2) การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) มีการวางแผน ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบผลการแก้ปัญหา และนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลไปกำหนดแนวปฏิบัติ และ 3) การกำหนดให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม (Total Involvement) กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของทุกคนในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

1.2 โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน นำผลการวิจัยไปกำหนดแนวทางเกี่ยวกับสภาพอนาคตและองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนนานาชาติ หรือโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเปรียบเทียบองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ ระหว่างเอกชนกับรัฐ เพื่อให้ทราบแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ ได้ตรงกับองค์การของตน และเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาระดับนโยบายที่จะพัฒนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ เช่น วัฒนธรรมองค์การ การจัดการด้านทรัพยากร เป็นต้น เพื่อให้ได้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต่อยอดให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายและลึกซึ้ง เช่น การสำรวจความต้องการจำเป็นในภาพรวม การพิสูจน์สมการโมเดลโครงสร้าง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2558). รายงานการตรวจราชการ กรณีปกติ งวดที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). มองฝันไปข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560. กรุงเทพฯ: ซัคเซสมิเดีย.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2557). การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กชนเผ่า. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 6(1): 7 - 14.

- ธีรวิทย์ ภิญญโณณัฐกานต์. (2541). พุดภาษาอังกฤษอย่างไรให้ฝรั่งรู้เรื่อง British VS American. นครราชสีมา: มาร์จินโปรดักชั่น.
- บัญญัติ ยงย่วน และคณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม.
- พรเทพ รุ่งแผน. (2549). TQM กับการจัดการคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 1(1).
- สันติ บุรณะชาติ. (2558). การจัดการศึกษาในยุคประชาคมอาเซียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา. *Journal of community development research (humanities and social sciences)*, 8(3): 1-12.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2547). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษา. (ร่าง). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (อัดสำเนา).
- หัสชัย สิทธิรักษ์. (2552). ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.nstru.ac.th/portal/news/show_news.php?id=11365
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ. (2553). การบริหารการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Abdullah, S. N. S. & Ghaffar, M. N. A. (2011). *Multicultural education in Malaysian perspectives: instruction and assessment*. Retrieved March 29, 2016, from http://www.iaea.info/documents/paper_30171b59e.pdf.
- Ameny - Dixon, Gloria M. (2004). Why multicultural education is more important in higher education now than ever, A global perspective. *Intellectual scholarly diversity journal*, 8(1): 1 - 9.
- Banks, James A. (1994). *Multicultural education: Theory and practice*. 3rd edition. Boston: Allyn & Bacon.
- _____. (2001). *Cultural diversity and education: Foundations, Curriculum, and teaching*. Boston: Allyn and Bacon.
- _____. (2002). *An Introduction multicultural education*. Boston: Allyn& Bacon.
- _____. (2008). *An Introduction multicultural education*. 4th edition. Boston: Pearson Education.
- _____. (2016). *Cultural diversity and education*. 6th edition. Routledge Taylor & Francis Group: New York and London.
- Ford, Donna Y. (2014). *Why Education Must Be Multicultural Addressing a Few Misperceptions with Counterarguments*. *Gifted Child Today*, 37(1): 59 - 62.
- Gates, Kevin D. (2006). *Multicultural Education in Public Elementary Schools*. (Doctoral dissertation, University of Denver, 2006). Digital dissertations. Retrieved February 10, 2016, from <http://proquest,umi.com>.

- Grant, C. A. & Sleeter, C. E. (2003). **Turning on learning: Five approaches for multicultural teaching plans for race, class, gender, and disability.** 3rd edition. New York: Wiley.
- Grant, Carl A. & Ladson – Billing, Gloria. (Eds). (1997). **Dictionary of multicultural education.** Phoenix, Arizona: Oryx Press.
- Howard, G. (1999). **We can't teach what we don't know: White teachers, multiracial schools.** New York: Teachers College Press.
- Jenks, C., Lee, J. O. & Kanpol, B. (2001). **Approaches to multicultural education in preservice teacher education: Philosophical frameworks and models for teaching.** *The urban review*, 33(2): 87–105.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1998). **The Action Research Planner.** 3rd ed. Victoria: Deakin University Press.
- Nieto, S. (1996). **Affirming diversity: the sociopolitical context of multicultural education.** 2nd edition. White Plains, New York: Longman.
- _____. (1999). **The Light in Their Eyes: Creating Multicultural Learning Communities.** New York: Teachers College Press.
- Rios, Sylvia G. (2012). **A case study of principal leadership in the practice of multicultural education in high-achieving schools serving Hispanic students in south Texas.** A Dissertation Submitted to PhD. Curriculum and Instruction Major of Texas A & M University.
- Sleeter, C. E. & Grant, C. A. (1993). **Making choices for multicultural education.** New York: Merrill/Macmillan.
- Wan, Guofang. (2006). **Teaching diversity and tolerance in the classroom: A thematic storybook approach.** *Education*, 127(1): 140-154.
- World Press. (2014). **ทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตมีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ.** สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.dilbilimarastirmalari.com>.